

Spis treści

Wprowadzenie.....	2
Omówienie projektu	3
Kosztorys	6
Źródła finansowania	7
Kryteria wyboru projektów.....	8
Formularz wniosku	9

WPROWADZENIE

Szerokie udostępnienie społeczeństwu możliwości aktywnego uprawiania sportu wiąże się z koniecznością rozbudowy infrastruktury sportowej poprzez budowę obiektów sportowych, przeznaczonych do masowego użytku, zarządzanych głównie przez samorządy.

Problemem ostatnich lat jest brak jasnej i klarownej koncepcji rozbudowy infrastruktury sportowej w Polsce. Buduje się chaotycznie, często za ogromne pieniądze. Oczywistym jest fakt, że brakuje nowoczesnych kompleksów sportowych.

Bez wątpienia szerokie udostępnienie społeczeństwu możliwości aktywnego uprawiania sportu wiąże się z koniecznością rozbudowy infrastruktury sportowej.

Jednym z podstawowych zadań państwa jest zapewnienie dostępności do uprawiania sportu wszystkim, niezależnie od statutu majątkowego czy pozycji społecznej. Należy stworzyć na tyle atrakcyjne formy, by zachęcić jak największą liczbę osób do uprawiania sportu.

W najbliższych latach będziemy dążyć do zniwelowania różnic w jakości polskiej infrastruktury w porównaniu z innymi krajami. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015 celem działania Ministerstwa Sportu i Turystyki jest zmniejszenie dystansu, jaki w tej dziedzinie dzieli Polskę od krajów europejskich. Realizacja tych zadań uwarunkowana jest znacznym zwiększeniem nakładów finansowych na ten cel.

Propagowanie zdrowego stylu życia to jedno z najważniejszych wyzwań, z którym musi zmierzyć się polskie społeczeństwo. Duże znaczenie w tej problematyce będzie miała rozbudowa infrastruktury sportowej.

Pragniemy położyć duży nacisk na popularyzację aktywnego stylu życia, a więc rodzinnych zawodów sportowych, weekendów ze sportem i turystyką, itd.

W związku z przyznaniem Polsce i Ukrainie prawa do organizacji EURO 2012 i promocją tego międzynarodowego wydarzenia wśród społeczeństwa, należy zintensyfikować działania w tym zakresie. Istotnym bodźcem podejmowania przez poszczególne gminy decyzji o budowie nowych i modernizacji istniejących obiektów sportowych jest wsparcie finansowe ze strony Rządu.

Ważnym punktem naszego programu jest wprowadzenie i konsekwentna realizacja programu „Moje boisko Orlik 2012”.

Z inicjatywy Ministra Sportu i Turystyki powołuje się program budowy kompleksów sportowych, umożliwiających uprawianie różnych dyscyplin sportowych, przez wszystkie grupy wiekowe na bezpiecznych, nowoczesnych, europejskich boiskach sportowych.

OMÓWIENIE PROJEKTU

W ramach projektu powstanie kompleks dwóch boisk – boisko piłkarskie oraz boisko wielofunkcyjne. Przewidywana jest budowa budynku sanitarno-szatniowego oraz ewentualnie placu zabaw. Wymagana warunkami zabudowy powierzchnia działki wynosi ok. 3 000 m².

Lokalizacja kompleksu powinna zapewniać bezpieczny i łatwy dojazd do obiektu (dzieci i młodzież mogą bez opieki dorosłych dojechać lub dojść do obiektu usytuowanego na osiedlach, czy przy szkole). Zatrudnienie trenera środowiskowego ma na celu profesjonalne prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobom przebywającym na obiekcie (w szczególności dzieciom i młodzieży).

- Propozycja funkcjonalnego zagospodarowania terenu

Boisko piłkarskie o wymiarach **30 x 62 m** (pole gry 28 x 57 m) ogrodzone do wysokości 4 m wraz z piłkochwytnymi o wysokości 5 m oraz boisko wielofunkcyjne przeznaczone do piłki koszykowej i piłki siatkowej o wymiarach **18 x 32 m** ogrodzone do wysokości 4 m. Boiska są wyposażone w niezbędny sprzęt sportowy, to jest: boisko piłkarskie – bramki o wymiarach 2 x 5 m (przy większym polu gry o wymiarach 7,32 x 2,44 m), chorągiewki przegubowe do zaznaczania narożników boiska, boisko wielofunkcyjne – stalowe kosze do piłki koszykowej (regulowane na wysokość), siatka do piłki siatkowej rozpięta na słupach. Ze względu na bezpieczeństwo użytkowników osprzęt jest mocowany do podłoża w tulejach. Na terenie zlokalizowano także budynek sanitarno-szatniowy i ewentualnie plac zabaw.

- Propozycja oświetlenia

Zaplanowano budowę 6 słupów oświetleniowych dla potrzeb boiska piłkarskiego, doświetlających jednocześnie boisko wielofunkcyjne i plac zabaw. Dobór światła zapewnia komfort użytkownikom boiska i sąsiedztwu:

- bez rozlewania się światła w górną półprzestrzeń powodującą rozświetlenie nieba,
- bez światła padającego poza obszar wymagany,
- bez światła powodującego olśnienie.

Boisko i oświetlenie wymaga podanej wyżej powierzchni, natomiast lokalizacja budynku sanitarno- szatniowego jest uzależniona od kształtu działki i orientacji do komunikacji oraz infrastruktury. Proponowane zagospodarowanie terenu stanowi minimum potrzeb użytkowników obiektu. Propozycja powinna stanowić kanwę dla potrzeb środowiska, w którym powstaje obiekt.

- Propozycja budynku sanitarno-szatniowego (powierzchnia ok. 60 m²)

Budynek zaprojektowany jest w technologii prefabrykowanej i montowany na placu budowy. Istnieje możliwość, w zależności od potrzeb, zwiększenia powierzchni użytkowej budynku poprzez zamontowanie większej ilości segmentów.

Budynek spełnia następujące wymogi funkcjonalne:

- magazyn sprzętu gospodarczo-sportowego,
- szatnie oddzielnie dla każdej płci lub drużyny,
- zespół higieniczno-sanitarny,

- pomieszczenie gospodarcze,
- pomieszczenie gospodarza obiektu i trenera środowiskowego.

- Propozycja boiska piłkarskiego

Nawierzchnia boiska wykonana na zdrenowanej podbudowie dynamicznej (wykonanie boiska powinno być poprzedzone badaniami geologicznymi). Trawa syntetyczna (o wysokości min. 5 cm) musi posiadać certyfikat FIFA (wystawiony na daną nawierzchnię na jakimkolwiek obiekcie sportowym) lub jakikolwiek certyfikat europejskiej jednostki uprawnionej do certyfikacji i atest PZH. Ogrodzenie boiska wykonane jest z siatki stalowej miękkiej o małych oczkach maksymalnie 3,5 x 3,5 cm powlekanych tworzywem. Piłkochwyty są zamontowane w sposób trwały i wykonane z siatki o rozmiarze oczka min. 10 x 10 cm.

- Propozycja boiska wielofunkcyjnego

Nawierzchnia boiska wykonana jest na zdrenowanej podbudowie dynamicznej (wykonanie boiska powinno być poprzedzone badaniami geologicznymi). Nawierzchnia poliuretanowa lub trawa syntetyczna w kolorze czerwonym (o wysokości min. 1,5 cm) przeznaczona do boisk wielofunkcyjnych musi posiadać jakikolwiek dokument potwierdzający jej jakość wydany przez Europejską Konfederację Piłki Siatkowej lub Międzynarodową Federację Koszykówki i potwierdzony przez dowolny europejski zespół certyfikujący kartę techniczną nawierzchni i atest PZH. Ogrodzenie boiska wykonane jest z siatki stalowej powlekanej tworzywem.

KOSZTORYS

Wstępny koszt budowy kompleksu wynosi około **1 000 000,00 zł.** w załączniku Nr 1 przedstawiono wstępny koszt budowy kompleksu sportowego. Rzeczywisty koszt budowy znany będzie po wykonaniu dokumentacji technicznej i ewentualnie zweryfikowany po zakończeniu procedury przetargowej i wyłonieniu wykonawcy kompleksu.

Koszty kwalifikowane:

- opracowanie dokumentacji adaptacyjnej,
- wykonanie podbudowy pod nawierzchnię wraz z drenażem lub odwodnieniem (w zależności od zastosowanej technologii wyłożenia nawierzchni),
- wykonanie nawierzchni (trawa syntetyczna, nawierzchnia poliuretanowa),
- wykonanie ogrodzenia,
- zakup sprzętu sportowego na trwale mocowanego do podłoża,
- wykonanie oświetlenia,
- wykonanie zaplecza sanitarno-szatniowego.

Koszty niekwalifikowane:

- wykonanie przyłącza wody,
- zakup pozostałego sprzętu: typu ławki, trybuny,
- zagospodarowanie terenu niezwiązane bezpośrednio z obiektem sportowym,
- wykonanie placu zabaw.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zakładane źródła finansowania

- **Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej**

Kwota środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej przeznaczona na realizację tych zadań wynosić będzie **333 tys. zł.**, nie więcej jednak niż 33 % wartości kosztorysowej.

Środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej uruchamiane będą na podstawie zaakceptowanych, niezapłaconych przez wnioskodawcę faktur lub rachunków po wykorzystaniu środków własnych i po zakończeniu wykonania całego zakresu rzeczowego potwierdzonego protokołem odbioru.

- **Inne środki** (Regionalne Programy Operacyjne, Budżety Marszałków Województw, Fundusz Rozwoju Wsi, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ekofundusz, Programy Współpracy Transgranicznej) - szczegółowe omówienie w załączniku Nr 2.

Kwota innych środków przeznaczona na realizację tych zadań wynosić będzie **533 tys. zł.**, nie więcej jednak niż 53 % wartości kosztorysowej.

- **Środki własne wnioskodawcy**

Udział własny wnioskodawcy może być pokryty poprzez wykonanie prac sposobem gospodarczym lub w ramach robót publicznych albo prac społecznych. Rozliczenie prac wykonanych w wyżej wymieniony sposób wymaga złożenia kosztorysu powykonawczego, zaakceptowanego przez inspektora nadzoru budowlanego. Koszt wykonania kosztorysu pokrywa wnioskodawca.

W indywidualnych przypadkach dopuszcza się inny montaż finansowy środków własnych wnioskodawcy i innych środków.

KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Podstawowe kryteria wyboru projektów

- Wykonanie zadania zgodnie z programem funkcjonalno-użytkowym projektu Ministerstwa Sportu i Turystyki.
- Termin wykonania zadania do 31 grudnia 2008 roku.

Szczegółowe kryteria wyboru projektów

Przy rozpatrywaniu wniosków priorytet zostanie nadany tym zadaniom inwestycyjnym, które są realizowane na terenie:

- **gmin, o których mowa w art. 20, ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.);**
- **gmin nie posiadających boiska z nawierzchnią sztuczną;**
- **zdegradowanych obszarów miejskich, przemysłowych i powojkowych. w ramach ich rewitalizacji;**
- **dużych kompleksów mieszkaniowych.**

Do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć zobowiązania wnioskodawcy:

- ✓ o posiadaniu środków własnych lub innych na realizację projektu;
- ✓ o posiadaniu środków własnych lub innych na utrzymanie obiektu;
- ✓ potwierdzające fakt, że będzie to obiekt ogólnodostępny i korzystanie z niego będzie bezpłatne;
- ✓ o zatrudnieniu trenera środowiskowego (posiadającego kwalifikacje zgodnie z ustawą o kulturze fizycznej) przez okres 20 lat.

FORMULARZ WNIOSKU

Formularz wniosku wraz z zasadami jego wypełniania jest dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Sportu i Turystyki www.msport.gov.pl w zakładce „Inwestycje”.

Wniosek nie wymaga potwierdzenia podmiotu upoważnionego do wydania decyzji o celowości realizacji przedsięwzięcia na stronie 4 pkt. 10 wniosku o dofinansowanie.

Wnioski o dofinansowanie należy kierować do:

**Ministerstwo Sportu i Turystyki
Departament Infrastruktury Sportowej
Ul. Senatorska 14
00-921 Warszawa**

Załącznik Nr 1

Zbiornicze zestawienie kosztów budowy kompleksu sportowego do programu "Moje boisko Orlik 2012"				
LP	Opis	Ilość	Cena jednostkowa brutto	Wartość brutto
Boisko piłkarskie				
1	Podbudowa wraz z drenażem i robocizną	1860 m ²	109,8	204 228,0
2	Nawierzchnia z trawy syntetycznej - pełen montaż	1860 m ²	115,9	215 574,0
3	Ogrodzenie - pełen montaż	736 m ²	91,5	67 244,0
4	Piłkochwyty 2 sztuki x 28 mb x 5 metrów wysokości	280 m ²	12 200,0	12 200,0
5	Sprzęt sportowy - bramki	1 komplet	5 246,0	5 246,0
6	Sprzęt sportowy - siatki do bramek	1 komplet	329,4	329,4
7	Sprzęt sportowy - chorągiewki	4 sztuki	201,3	805,2
8	Montaż poz. 4,5,6,7		12 200,0	12 200,0
Razem				517 826,6
Boisko do piłki siatkowej i koszykowej				
9	Podbudowa wraz z drenażem i robocizną	576 m ²	142,7	82 195,2
10	Nawierzchnia poliuretanowa - pełen montaż	576 m ²	150,7	86 803,2
11	Ogrodzenie - pełen montaż	272 m ²	91,5	24 880,0
12	Sprzęt sportowy - słupki do piłki siatkowej	1 komplet	1 464,4	1 464,0
13	Sprzęt sportowy - siatka do piłki siatkowej	1 sztuka	223,3	223,3
14	Dekiel maskujący do słupków	2 sztuki	120,8	241,6
15	Sprzęt do piłki koszykowej - konstrukcja, tablica 90x120, obręcz wzmocniona, siateczka łańcuchowa	2 komplety	2 110,0	4 220,0
16	Montaż poz. 12,13,14,15		12 200,0	12 200,0
Razem				212 227,3
Budynek szatniowo-sanitarny				
17	Budynek sanitarno-szatniowy - podstawowy segment	60 m ²	1 294,0	134 823,0
Razem				134 823,0
19	Oświetlenie boisk - 18 projektorów na 6 masztach, moc zainstalowanych opraw ok. 7,2 kW	1 komplet	41 480,0	41 480,0
Razem				41 480,0
20	Chodniki	60 m ²	97,6	5 856,0
Razem				5 856,0
Łącznie				912 212,9
* koszt zakupu i montażu placu zabaw szacuje się na około 46 360 złotych				

REGIONALNE PROGRAMY OPERACYJNE

Celem nadrzędnym programów jest wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów, wzrost konkurencyjności oraz zatrudnienia w regionach.

Poszczególne regiony przygotowały własne RPO, które odzwierciedlają potrzeby danego województwa i kierunki w których ma podążać region. Zagadnienia związane ze sportem, w tym także infrastrukturą sportową znajdują się w co najmniej jednym Priorytecie, a są województwa, które sport umiejscowiły w kilku priorytetach.

Programy prawdopodobnie zostaną uruchomione w I lub II kwartale 2008 roku w zależności od przygotowań niezbędnych dokumentacji do wdrożenia RPO.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2007 – 2013

Realizacja działania tworzy warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej poprzez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Działanie będzie wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Pomocy finansowej udziela się podmiotom z tytułu inwestycji w zakresie budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe.

Program prawdopodobnie zostanie uruchomiony w II lub III kwartale 2008 roku.

PROGRAMY WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ

Wspólne, transgraniczne działania dotyczyć będą następujących zagadnień:

- wspieranie powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi,
- rozwój i wspólne wykorzystanie infrastruktury, w szczególności w takich dziedzinach jak ochrona zdrowia, kultura i edukacja,
- współpraca administracyjna oraz integracja społeczności lokalnych poprzez realizację wspólnych działań dotyczących rynku pracy, promocji równouprawnienia (w tym równouprawnienia kobiet i mężczyzn), rozwoju zasobów ludzkich oraz wspierania sektora badawczo-rozwojowego.

W wyniku dotychczasowych uzgodnień przewidziana została realizacja następujących programów współpracy transgranicznej z udziałem Polski:

Polska (Województwo Zachodniopomorskie) – Niemcy (Meklemburgia/Pomorze Przednie - Brandenburgia)

ZASIĘG TERYTORIALNY PROGRAMU

Obszar wsparcia obejmuje następujące jednostki administracyjne:

- po stronie polskiej: podregion szczeciński, w skład którego wchodzi powiaty: policki, gryfiński, kamieński, gryficki, goleniowski, stargardzki, pyrzycki, myśliborski, choszczeński, łobeski oraz powiaty grodzkie: Szczecin i Świnoujście,
- po stronie niemieckiej: powiaty Rügen, Nordvorpommern, Ostvorpommern, Uecker-Randow, Uckermark, Landkreis Barnim oraz powiaty grodzkie: Stralsund, Greifswald.
- Priorytet 3. Transgraniczny rozwój zasobów ludzkich oraz wsparcie współpracy transgranicznej w zakresie kultury i edukacji i ochrony zdrowia.

Działanie 3.2. Wspieranie współpracy jednostek samorządu terytorialnego oraz publicznych i niepublicznych ośrodków kulturalnych, stowarzyszeń i innych instytucji działających na rzecz rozwijania kontaktów transgranicznych i integracji społecznej.

Polska (Województwo Lubuskie) – Niemcy (Brandenburgia)

ZASIĘG TERYTORIALNY PROGRAMU

- po stronie polskiej: podregion gorzowski (w skład którego wchodzi powiaty: gorzowski, międzyrzecki, słubicki, strzelecko – drezdenecki, sulęciński i miasto na prawach powiatu Gorzów Wielkopolski), podregion zielonogórski (w skład którego wchodzi powiaty: krośnieński, nowosolski, świebodziński, zielonogórski, żagański, żarski, wschowski i miasto na prawach powiatu Zielona Góra);
- po stronie niemieckiej: powiaty: Märkisch-Oderland, Oder-Spree, Spree-Neiße oraz dwa miasta na prawach powiatu: Frankfurt (Oder), Cottbus.

Działanie 1.1. Budowa i poprawa infrastruktury w zakresie transgranicznej efektywnej infrastruktury publicznej w obszarach wypoczynku, kultury, sportu i infrastruktury społecznej,

Polska (woj. dolnośląskie, lubuskie) – Niemcy (Saksonia)

ZASIĘG TERYTORIALNY PROGRAMU

- po stronie polskiej: w województwie dolnośląskim: podregion jeleniogórsko-wałbrzyski, (obejmujący swym zasięgiem miasto na prawach powiatu-Jelenia Góra, a także powiaty: bolesławiecki, dzierzoniowski, jaworski, jeleniogórski, kamiennogórski, kłodzki, lubański, lwówecki, strzeliński, świdnicki, wałbrzyski, ząbkowicki, zgorzelecki i złotoryjski); w województwie lubuskim: podregion zielonogórski (w skład którego wchodzi powiaty: krośnieński, nowosolski, świebodziński, zielonogórski, żagański, żarski, wschowski i miasto na prawach powiatu Zielona Góra);
- po stronie niemieckiej: powiaty: Niederschlesischer Oberlausitzkreis, Löbau-Zittau i miasto na prawach powiatu Görlitz.

Działanie 1.2. Turystyka, kultura i rekreacja przewiduje się wsparcie projektów inwestycyjnych w zakresie turystyki, kultury i rekreacji,

Polska - Republika Czeska

ZASIĘG TERYTORIALNY PROGRAMU

- Polska część obszaru objętego Programem składa się z czterech podregionów poziomu NUTS III: jeleniogórsko-wałbrzyskiego, opolskiego, rybnicko-jastrzębskiego, bielsko-bialskiego oraz obszar powiatu pszczyńskiego z (podregion centralny śląski).
- Czeska część obszaru pogranicza dla celów nowego okresu programowania 2007 – 2013 została wyznaczona na poziomie krajów (jednostki NUTS III): libereckiego, královéhradeckiego, pardubického, ołmunieckiego oraz morawskośląskiego.

Oś Priorytetowa 3. Wspieranie współpracy społeczności lokalnych.

Działanie 3.2. Wspieranie przedsięwzięć kulturalnych, rekreacyjno-edukacyjnych oraz inicjatyw społecznych Ważnymi dziedzinami wsparcia będzie także rozwój turystyki i rekreacji (w tym infrastruktury i usług turystycznych).

Polska - Republika Słowacka

ZASIĘG TERYTORIALNY PROGRAMU

- po stronie polskiej – 3 podregiony graniczne (NUTS III): bielsko-bialski, nowosądecki, krośnieńsko-przemyski oraz 4 powiaty (NUTS IV): pszczyński (w podregionie centralnym śląskim), oświęcimski (w podregionie krakowsko-tarnowskim), rzeszowski oraz powiat grodzki Rzeszów (w podregionie rzeszowsko-tarnobrzeskim). W powiatach: pszczyńskim, oświęcimskim, rzeszowskim, grodzkim - Rzeszów będą realizowane projekty zgodnie z art. 21 Rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Nr 1080/2006 dopuszczającym możliwość przyznania do 20% budżetu programu dla obszarów przyległych do zasadniczego obszaru wsparcia.
- po stronie słowackiej – 2 regiony (kraje) graniczne (NUTS III): Žilinský, Prešovský.

Temat współpracy 2.1: Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie turystyki

Wspólne przedsięwzięcia realizowane w ramach tego tematu współpracy powinny zmierzać w kierunku rozwoju infrastruktury turystycznej. Poprawa sytuacji w tej dziedzinie pozwoliłaby także na zmniejszenie problemu marginalizacji wynikającej z bezrobocia. Ważnymi zagadnieniami w ramach tego tematu, wokół których będą koncentrowały się konkretne działania to współpraca w dziedzinie turystyki, sportu i rekreacji.

Polska - Republika Litewska

ZASIĘG TERYTORIALNY PROGRAMU

- po stronie polskiej: podregiony białostocko-suwalski i ełcki,
- po stronie litewskiej: podregiony Alytus, Marijampole.

Priorytet 2. Spójność transgraniczna oraz ogólna poprawa jakości obszaru przygranicznego rozwoju w sferze edukacji, zdrowia i bezpieczeństwa.

POTENCJALNI BENEFICJENCI

Potencjalni beneficjenci Programu to:

- władze regionalne lub lokalne; instytucje zapewniające usługi publiczne zamówione przez te władze; inne podmioty prawne z udziałem władz regionalnych lub lokalnych lub działające w ich imieniu,
- struktury szczebla centralnego działające w imieniu regionalnych lub lokalnych instytucji reprezentujących, odpowiedzialne za realizację zadań publicznych na poziomie regionalnych lub lokalnym,
- regionalne i lokalne instytucje reprezentujące rząd, odpowiedzialne za realizację zadań publicznych na poziomie regionalnym/lokalnym,
- Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT),
- organizacje o charakterze transgranicznym (i.e. euroregiony),
- stowarzyszenia i instytucje biznesu, izby handlowe,
- instytucje kulturalne, naukowe, badawcze i edukacyjne,
- organizacje pozarządowe (NGO) – stowarzyszenia, fundacje i inne organizacje non-profit,
- parki narodowe i regionalne, parki krajobrazowe,
- organizacje i centra turystyczne,
- organizacje zajmujące się ochroną środowiska i energią,
- społeczności lokalne,
- oficjalnie zarejestrowane instytucje państwowe nie mające osobowości prawnej (w przypadku Polski).

WOJEWÓDZKIE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

W ramach dotacji Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej możliwe jest dofinansowanie do 80% (każde województwo ma oddzielny regulamin) budowy źródeł ciepła z wykorzystaniem niekonwencjonalnych źródeł energii (na przykład pompy ciepła, kolektory słoneczne, kotły na biomasę) oraz modernizacji istniejących źródeł ciepła na ekologiczne.

EKO Fundusz

Wnioski mogą dotyczyć zarówno kolektorów instalowanych na istniejących budowlach, jak też na nowobudowanych. Wszystkie obiekty muszą być własnością wnioskodawcy. EkoFundusz uwzględnia zgłoszenia zarówno projektów nowych, jak i zaawansowanych o ile finansowe ich zaawansowanie nie przekroczyło 60% kosztów projektu na dzień złożenia wniosku do EkoFunduszu. Dopłata ze strony Fundacji dla tego rodzaju projektów wynosi 1000 złotych za metr kwadratowy powierzchni czynnej kolektora, ale nie może przekroczyć 40% kosztów projektu. Dopłata ta nie może być niższa od 50 000 złotych co oznacza, że wniosek powinien dotyczyć instalacji wynoszącej co najmniej 50 m² powierzchni czynnej kolektorów.